



**СИЛАБУС**  
**вибіркової навчальної дисципліни**  
**«ТЕХНОЛОГІЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ПРОФЕСІОНАЛА»**

Шифр за навчальним планом: **ВВ2.1**  
освітньої програми **Початкова освіта**  
галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**  
спеціальності **013 Початкова освіта**  
освітнього рівня **бакалавр**

II курс, 3-й семестр

**1. Опис дисципліни**

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - <b>3</b>		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; дослідницькі</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні</i>
Загальна кількість годин – <b>90</b>		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
<b>Лекції:</b>		
<b>10</b>	<b>4</b>	
<b>Семінарські (практичні) заняття:</b>		
<b>20</b>	<b>6</b>	
<b>Лабораторні заняття:</b>		
-	-	
<b>Самостійна робота:</b>		
<b>60</b>	<b>80</b>	
<b>Тижневе навантаження (год.)</b> - аудиторне: 2 год. - самостійна робота – 4 год.		Форми поточного контролю: <b>модульні контрольні роботи</b>
<b>Мова навчання - українська</b>		Форма підсумкового контролю: <b>залік</b>

**Предмет вивчення навчальної дисципліни:** самоактуалізаційні зміни у фахових компетентностях під час опанування дисциплін професійного спрямування.

**Міждисциплінарні зв'язки:** освітній компонент «Технології самоактуалізації майбутнього професіонала» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Філософія», «Психологія», «Педагогіка», «Вступ до професії: тренінг особистісно-професійного розвитку» та забезпечує базу для проходження навчальної практики студентів.

**Мета і завдання навчальної дисципліни:**

**Метою викладання освітнього компоненту «Технології самоактуалізації майбутнього професіонала»:** формування навичок особистісно-професійної самоактуалізації у структурі професійних компетентностей майбутнього професіонала.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Технології самоактуалізації майбутнього професіонала» є:

- навчити студентів використовувати технологічний інструментарій професійного самовизначення під час опанування змісту дисциплін професійної підготовки;
- *засвоєння знань* щодо: засобів самодіагностики та пізнання власного «Я» образу професіонала; моделі власної самоактуалізації та умови її створення і функціонування; структурних компонентів самоактуалізації як процесу і самореалізації як результату; знання технології формування цілісного «Я» образу професіонала.
- *формування вміння*: здійснювати діагностику рівнів сформованості основних професійно-значущих ознак власного «Я» образу; здійснювати вибір технологічного інструментарію власного саморозвитку для оптимальної самореалізації у професійній діяльності; виробляти навички самоорганізації, самовиховання, саморозвитку і самопрезентації в особистісній і професійній діяльності; володіти навичками самокорекції діяльності на основі рефлексії; вміти будувати особистісну стратегію самоактуалізації у майбутній професійній діяльності.

## II. Основні результати навчання та компетентності, які формуються:

### Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

(Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти )

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> )

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	<b>ПР-02</b> Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.	<b>ЗК-4.</b> Здатність працювати в команді. <b>ЗК-5.</b> Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. <b>ЗК-7.</b> Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. <b>ЗК-8.</b> Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
2	<b>ПР-08</b> Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.	<b>СК-4.</b> Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.
3	<b>ПР-16</b> Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.	<b>СК-12.</b> Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

### III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				Кількість годин (заочна форма навчання)			
		Аудиторні	Лекції	Практичні (Семінарські)	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (Семінарські)	СРС
<b>Змістовий модуль I. Основні етапи самоактуалізації як основної умови повноцінного розвитку особистості.</b>									
1	<b>Тема 1.1.</b> Основні етапи самоактуалізації як основної умови повноцінного розвитку особистості	4	2	2	12	3	2	1	16
2	<b>Тема 1.2.</b> Основні результати самоактуалізації і їх характеристика.	4	2	2	12	1		1	16
<b>Змістовий модуль II. Технології самоактуалізації особистості. Їх роль і місце в особистісного і професіональному виявленні.</b>									
5	<b>Тема 2.1.</b> Самоактуалізація особистості в умовах реального часу.	6	2	4	12	3	2	1	16
7	<b>Тема 2.2.</b> Поведінкові зміни та технології самореалізації у професійній сфері.	8	2	6	12	1		1	16
9	<b>Тема 2.3.</b> Технології гармонізації розумового, тілесного і духовного начала особистості.	8	2	6	12	2		2	16
<b>Разом: 90 годин</b>		<b>30</b>	<b>10</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>10</b>	<b>4</b>	<b>6</b>	<b>80</b>

#### IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

##### Змістовий модуль 1. Модель та структурні компоненти самоактуалізації майбутнього професіонала.

###### Тема 1.1. Основні етапи самоактуалізації як основної умови повноцінного розвитку особистості.

*Зміст теми:*

Концептуальні засади розвитку особистості. Зовнішні і внутрішні чинники становлення «Я», концепції людини у професійній діяльності. Модель та структурні компоненти самоактуалізації майбутнього професіонала. Основні етапи самоактуалізації та принципи їх групування і визначення.

Самовизначення, самовираження, особистісна самоактуалізація та досягнення професійного «акме» як етапи реалізації моделі самоактуалізованої особистості.

###### Тема 1.2. Основні результати самоактуалізації і їх характеристика.

*Зміст теми:*

Особистісна зрілість та її складові. Самоефективність і особистісна компетентність як показники реалізації першого ступеня самоактуалізації. Професійно-педагогічна зрілість, педагогічна компетентність і професійно-педагогічна свідомість.

Самоорганізаційні досягнення у структурі розвитку особистого потенціалу.

Соціально-корисні досягнення як ознака вищого рівня самоактуалізації особистості.

## Змістовий модуль 2. Технології самоактуалізації особистості. Їх роль і місце в особистісного і професіональному виявленні.

### Тема 2.1. Самоактуалізація особистості в умовах реального часу.

*Зміст теми:*

Критерії самооцінки і самодіагностика особистості. Технологічне забезпечення формування особистісних рис, здібностей, здатностей, формування характеристик на основі ідеальної моделі «Я» особистості.

Тренінгові засоби досягнення результативності і ефективності набуття нових особистісних якостей і характеристик.

### Тема 2.2. Поведінкові зміни та технології самореалізації у професійній сфері.

*Зміст теми:*

Дванадцятикрокова система самореалізації: сутність та технологічний інструментарій. Вибір стратегії і тактики індивідуального становлення особистості як професіонала.

Психологічний інструментарій технології особистісного розвитку.

Роль часу, простору енергії та інформації у побудові власної моделі самоактуалізації та самореалізації професіонала.

### Тема 2.3. Технології гармонізації розумового, тілесного і духовного начала особистості.

*Зміст теми:*

Емоційний інтелект. Тілесно-орієнтовані практики самоактуалізації особистості. Духовні практики саморозвитку і їх роль у становленні гармонійної особистості.

Харизматичне лідерство як досягнення професійного «акме».

## V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/ звітності
<b>Змістовий модуль 1</b>			
1	Тема 1.1. Основні етапи самоактуалізації як основної умови повноцінного розвитку особистості	<b>Завдання 1.</b> Складання термінологічного словника з теми. <b>Завдання 2.</b> Побудова моделі самоактуалізації за заданими параметрами. <b>Завдання 3.</b> Створення дорожньої карти досягнення людиною власного «Акме»	Словник понять  Модель самоактуалізації  «Дорожня карта»
2	Тема 1.2. Основні результати самоактуалізації і їх характеристика.	<b>Завдання 1.</b> Складання термінологічного словника з теми. <b>Завдання 2.</b> Аналіз педагогічних ситуацій <b>Завдання 3.</b> Створення проєкту власного саморозвитку на основі діагностики складових особистісної зрілості.	Словник понять   Проект
<b>Змістовий модуль 2</b>			
5	Тема 2.1. Самоактуалізація особистості в умовах реального часу.	<b>Завдання 1.</b> Складання термінологічного словника з теми. <b>Завдання 2.</b> Самодіагностика рівнів сформованості особистісних рис та якостей «Я»-реального і «Я-ідеального» <b>Завдання 3.</b> Відбір тренінгових методик для підвищення рівня самооцінки.	Словник понять  Проект власної програми самодіагностики  «Портфоліо» методик та технологій

5	Тема 2.2. Поведінкові зміни та технології самореалізації у професійній сфері.	<b>Завдання 1.</b> Складання термінологічного словника з теми. <b>Завдання 2.</b> Створення карти спостереження та сомоспостереження за даними параметрами <b>Завдання 3.</b> Розроблення дванадцятикрокової системи самореалізації: опис та схема взаємодії у загальній моделі «Я – професіонал»	Словник понять Карта спостереження Модель самореалізації, схема досягнення покорокового успіху
	Тема 2.3. Технології гармонізації розумового, тілесного і духовного начала особистості.	<b>Завдання 1.</b> Складання термінологічного словника з теми. <b>Завдання 2.</b> На основі діагностування власних особистісно-професійних якостей розробити програму індивідуального професійного розвитку. <b>Завдання 3.</b> Розробити власну програму самоактуалізації як особистості та фахівця.	Словник понять Модель триєдиної особистості Програма самоактуалізації

## VI. Контроль якості знань студентів

### 6.1. Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів<sup>^</sup>

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання репродуктивного, творчого чи дослідницького характеру.

### 6.2. *Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання знань студентів:*

**Залік.**

## VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

### Основні:

1. Максименко С.Д. Психологія особистості: підручн. для студ. вищ. навч. закл. / Максименко С.Д., Максименко К.С., Папуча М.В. - К. : ТОВ "КММ", 2007. – 296 с.
2. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. / Г.М.Мешко. – 2-ге вид., стереотип. – Київ : Академвидав, 2012. – 200 с.
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / заг. ред. М. Грищенка. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид. допов. і переробл. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
5. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.
6. Педагогічна майстерність, творчість, професіоналізм: Рекомендаційний бібліографічний показник / Укладачі Н.В.Гузій, Т.В.Вайніленко, М.Я.Коцан; За ред. Н.В.Гузій. – Київ : НПУ, 2005. – 38 с.
7. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти». Наказ Міністерства соціальної політики України № 1143 від 10.08.2018 р. URL: <http://education-ua.org/ua/tsifri-i-fakti/1230-profesijnij-standartvchitel-pochatkovikh-klasiv-zakladu-zagalnoji-serednoji-osviti>
8. Управління підготовкою успішного вчителя: теорія і практика: монографія/ В.І. Бондар, І.М. Шапошнікова Київ: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2015.

### Додаткові:

1. Бандура О. Самоактуалізація як механізм формування інтегрованого стилю життя особистості. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник / О. Бандура. К. : Контекст, 2000. 336 с.
2. Курлянд З.Н. Особистість вчителя сучасної школи: навч. посіб. / Зінаїда Наумівна Курлянд. – Одеса: ПДПУ ім. К.Ушинського, 2001. С. 32-38.

3. Максименко С., Максименко К., Папуча М. Психологія особистості : підручник. Київ : ТОВ «КММ», 2007. 296 с.
4. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навчальний посібник / О. М. Топузов, О. В. Малихін, Т. Л. Опалюк. Київ: Педагогічна думка, 2018. 292 с.
5. Психологія здоров'я людини/за ред. І.В.Толкунової. Київ: 2018.-156 с.
6. Управління формуванням професійної компетентності вчителя/ В.Бондар, І. Шапошнікова //Освіта і управління, 2006
7. Особливості самоактуалізації майбутніх психологів у процесі професійної підготовки / Наталія Володимирівна Старинська. Київ: "Інтерсервіс", 2015. – 178 с

#### Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <https://lib.npu.edu.ua/> – бібліотека УДУ імені Михайла Драгоманова.
3. <http://dnpb.gov.ua/ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.
4. <http://nbuv.gov.ua/node/554> – електронні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
5. <https://nus.org.ua/> - сайт НУШ.
6. <https://pidru4niki.com/pedagogika/> – сайт підручників з педагогіки.

#### VIII. Інформація про викладача

<b>Викладач</b>	<b>ШАПОШНІКОВА ІРИНА МИКОЛАЇВНА</b>
<b>Профіль викладача на сторінці кафедри</b>	Доцент кафедри початкової освіти <a href="https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn">https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn</a>
<b>Електронна адреса</b>	<a href="mailto:i.m.shaposhnikova@npu.edu.ua">i.m.shaposhnikova@npu.edu.ua</a>
<b>Контактний телефон</b>	р.т.044- 486-40-06
<b>Інформація про консультації</b>	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

#### IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

**Політика щодо академічної доброчесності.** Політика ВК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

**Політика щодо відвідування.** Під час вивчення ВК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за

визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

**Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання КК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

**Правила виконання завдань ВК:** практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

**Політика щодо конфліктних ситуацій.** Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.